

Nyt fra Grøntudvalget / GU-Fredensbjerg (Oktober status)

Kære Grundejer i Fredensbjergparken!

Efter en rimelig våd midsommer, hvor vandet – efter et tørt forår - tilgodeså vores grønne fællesarealer i rimelig mængde, så det faktisk ikke så ringe ud endda.

Efter sommerferien genoptog gartner den plan, der ligger i Drift & Vedligeholdelsesaftalen fra 2021 foruden de opgaver, der er kommet til sidenhen. Efteråret byder nu på de årstidsbestemte opgaver, der er igangsat.

Status siden sidst

Det overordnede mål er at skabe en enkel, overskuelig og gennemsigtig oversigt over hvad der er den nødvendige **basispleje**, så vi kan disponere nye initiativer og specialopgaver inden for budgettet.

Forårets og sommerens opgaver

Da foråret og sommeren rigtigt gik i gang, blev opgaver på flere områder igangsat. Disse opgaver fremgår af bilag 1.1.

Desuden er der udført forskellige opgaver, som enten har været ønsker fra grundejerne, GU og/eller som resultat af gartners observationer i området. - Disse supplerende opgaver fremgår af bilag 1.2.

En anden væsentlig opgave, som er gennemført er, at vi i forsommeren har fået alle stier kantstukket og rensat op for jord og blade, som mange steder dækkede store dele af stiernes bredde.

- Vi er vidende om, at stierne er AAK's område, men jord og græs er vores og som AAK fortæller, så "er det FBP's græs, der gror ind over AAK's fliser" – en problematik vi arbejder på at få løst
- Da der samtidig mangler fugesand i slipperne på de nye S-sten (hvor de nye S-sten forefindes), myldrer græs og ukrudt igen op, men dog ikke så voldsomt som tidligere

Lågen i plænen mod Nordlandsvej blev færdigmalet. Den lodrette skudrigle er flyttet, da den var i vejen for den vandrette skudrigle.

- Har du behov for at benytte denne låge (håndværkere o.l.), vil vi bede dig lukke lågen igen samme dag og på alle skudrigler

Efteråret er den bedste tid på året til at plante og pleje det grønne område...

Vi har måske opfattelsen af, at det er om foråret, hvor det er bedst at plante ud. Men det er faktisk udplantning om efteråret, der er bedst. Planterne har optimale forhold til vækst, bl.a. følgende:

- Solen viser sig ofte fra sin mere nænsomme side
- Regnvand kommer i passende mængder i forhold til planternes behov
- Efterårets lave nattetemperaturer hærder og forbereder planterne på vinterkulden, de ruster sig til overvintring i haven
- Om vinteren har planten ro til nydannelse af rodnet for bedre optagelse af vand og næring i foråret

Frugt- og løvfældende træer skal gerne beskæres om efteråret for at fremme væksten. Træerne er her i en hvilefase og bruger ikke energi på at vokse ud med det samme, men venter til foråret. Da træerne i efteråret er uden blade, kan man tydeligt se grenenes tilstand og hvor og hvordan de kan skæres.

Derfor er det nu, at vi giver udvalgte træer en luftigere krone ved at tynde ud.

En stor poppel ved indkørslen til Jættehøjen (N2) er fældet, idet træet smed en del grene og var ved at gå ud. En udgået røn ved J1 blev ligeledes fældet.

I den kommende tid er der planlagt forskellige beskæringer, bl.a. af de 8 meget store Ahorntræer, som står for enden af Skodshøjen ud mod skolestien. Disse træer tabte blade allerede i juni måned og årsagen var - er efter et par kyndige besigtigelser - at de formentlig led af vandmangel og at træerne bærer en alt for tæt og kompakt krone, og samtidig står de meget tæt. Beskæringen vil medføre, at der kommer mere sollys til alle træets grene og at de forhåbentlig står friske og grønne igen til næste forår.

Desuden vil der blive gennemført en efterårsbeskæring i alle øerne (rondellerne), så kronen på de nederste træer ikke rager direkte op i fyrretræerne og andre store træer. Samtidig vil selvsåede enkeltstående små træer og buske blive fjernet i det omfang det ikke giver gartnerisk mening at bibeholde dem.

Flere buske/pur står tæt på stierne og dermed også tæt på de lampestandere, som området er forsynet med. Der, hvor lampestandere står i busk / pur, vil disse blive klippet fri, da de skal være tilgængelige for servicering.

- Lamperne er af Aarhus kommune blevet udskiftet med LED og hver lampe har efter sigende fået egen kortslutningssikring, så hvis lynet slår ned i lampen, slukker kun den lampe, der bliver truffet og ikke dem alle

Andre steder er el-skabe og andre koblingskabe blevet fritlagt, idet disse ligesom lampestandere skal være tilgængelige for løbende servicering. Har du kendskab til et "skjult skab", hører vi gerne fra dig. Det lader til, at udvalgte el-skabe på frontsiden af huset udskiftes, hvis kontrol har vist defekter. Disse skabe er lidt større end de eksisterende, men placeres samme sted.

På skråningen ved S6 (se det omdelte kort over fællesarealerne) etableres der permanent (sæson blomstrende) stauedebed i stedet for blomstereng, som skal gensås hvert år.

- Vi overvejer lignende tiltag andre steder i FBP, hvor dette giver mening – også ift. den planlagte Drift & Vedligehold. Dette planlægges sammen med Gartner.

Afsluttende opgaver Q4

Vi har bl.a. nogle store smukke bevaringsværdige Ahorntræer, som står i græs. Nogle af træerne har lavt hængende grene, som bliver fjernet, når det skønnes nødvendigt af hensyn til passerende færdsel eller i de tilfælde, hvor grene når ind imod en gavlmur.

For enden af FBP op mod skolestien står der store træer (F30 – F35). Disse er placeret på fællesområdet for FBP. Midt i rækken (B5 – B7) står lignende træer, hvor området tilhørende boligforeningen (BF43 på den anden side af skolestien = Vejlbj Vænge) og vi har i samarbejde med BF43 lavet en aftale, hvor de største og mest udhængende grene på ydersiden (mod skolestien) bliver beskåret. Dette arbejde igangsættes i oktober-november (2022-Q4), hvor træerne har smidt de fleste af bladene. BF43 afholder en tredjedel af udgiften, cirka svarende til det areal, der ejes af BF43.

Et par andre steder har vi fået melding om træer, der står i FBP-område og som enten bør fældes (sikkerhed) eller beskæres, så vi undgår fældning (2022 Q4). Der tjekkes løbende op på disse.

Bag Jættehøjen op mod BF43 er der i fællesområdet en kraftig vækst af bundplante, der har en negativ virkning på en støttemur. Disse beskæres, når der er enighed for dette i blok 3 og blok 4 (grundejerne). Udføres i så fald 2022-Q4. I en af slipperne er flere defekte fliser (knækket & forsvundet under terræn). Disse udskiftes med nye fliser og græs.

Desværre ser vi rigtig mange snerler, der i flere år har klatret i vores buske og andre steder. De hindrer til en vis grad buskenes vækst og bør fjernes. Dette arbejde er meget tidskrævende for GARTNER, hvorfor vi har aftalt, at GARTNER i første omgang tager de værste snerleforekomster i det fælles grønne område.

- De resterende snerler vil vi forsøge at få ryddet ved fælles indsats og beder jer – blokvis - hjælpe til med at fjerne snerler, hvor de spottes, men dog vente indtil de mest voldsomme forekomster er fjernet af Gartner (2022-Q4).
- Alternativt beder vi dig i melde ind til os, hvor snerlerne er spottet (brug referencer på det omdelte kort og gerne suppleret med husnumre).

Disse afsluttende opgaver er listet i bilag 1.3

Nye ideer til det grønne fællesområde

Vi har mange flere ideer til forskønnelse af det grønne fællesområde, både fra GU og fra grundejere, der har meldt ideer ind. Vi ønsker, at der meldes flere ideer / initiativer ind (sendes på mail til GU), som vi kan medtage i et Idékatalog for indeværende eller især kommende sæson.

Disse punkter fremgår af bilag 2.

Kontaktmøder med AAK (Aarhus kommune)

Vi har fået en god og konstruktiv kontakt til AAK, men den er langsom. – Ud over 4-5 emner på dagsorden har vi bl.a. bedt kommunen være behjælpelig med at dokumentere (kortmateriale) de arealer, der ligger op mod BF43-arealerne bag Jættehøjen, så vi kan få vished for, hvem der har vedligeholdelsen af hvilke træer i skel. Da dette kan binde AAK juridisk, ønsker de ikke at deltage i dette arbejde, men henviser til en landinspektør. GU overvejer p.t. dette tiltag.

Kontakt til BF43 - boligforeningen

Kontakten til BF43 har løbet over et par måneder med afklarende møder og oplæg til fælles aftaler og holdninger for de områder, der ligger i "grænseland" mellem FBP og BF43, primært bag Jættehøjde mod Kildehøjen og høje træer og buske i området ud mod skolestien.

Vi har lavet en fredelig naboaftale, hvor vi fortsat vedligeholder hele området mod at vi kan bruge det som det er. Desuden overvejer begge parter p.t. de tiltag, der kan blive aktuelle i området B1 – B4.

Afslutningsvis

Vi siger tak til jer, der melder ind med fejl og mangler samt ønsker til nye tiltag og opfordrer alle til også at indmelde kommentarer til vores nyhedsskrivelse. GU ønsker ikke at lave tiltag, der går på tværs af almen gartnerisk korrekthed eller udføre tiltag, der ikke har opbakning fra de omkringboende jf. nærhedsprincippet.

Har du ændringsønsker, spørgsmål / kommentarer undervejs i forløbet, kan dette sendes til os på GU-mailen / alternativt indmelde på telefon: 8240GU@gmail.com / 2028 0402

Har din blok et konkret ønske, møder vi gerne op til en dialog.

Vi håber at se jer, om ikke før, så til mødet før generalforsamlingen i oktober.

Vi ønsker dig et godt efterår

Venlig hilsen

GU – Grøntudvalget Fredensbjergparken

Bilag 1.1 – Forårets og sommerens opgaver

I den forløbne tid er bl.a. følgende opgaver blevet gennemført (men ikke begrænset til):

- Oprydning og forårs-/sommerbeskæring af buske og træer i næsten alle rondeller. Der mangler hist og her nogle opgaver med fjernelse af vildskud (udvalgte buske & selvsåede træer)
  - Beskæring af træer, der rager op i kronen på vores store træer (rondellerne), klipning af udvalgte hække og buske, fjernelse af giftige planter samt ukrudt rydning i alle område
  - Græsklipning er foregået jævnt igennem perioden og bortset fra en uheldig maskinklipning i primo uge 35, er græsset holdt i en anstændig højde hen over perioden
  - Det lange græs bliver periodeklippet og fjernet
  - Blomsterengen er klippet og ryddet og der vil inden sæsonslut blive anlagt staudebed
  - Nogle dispositioner fra forrige og denne sæson har vi sammen med gartner valgt at omlægge
- Alt dette hører til den almindelige grøntpleje & udvikling (Drift & Vedligehold).

Bilag 1.2 – Supplerende opgaver

Forskellige supplerende opgaver, som enten har været ønsker fra grundejerne, GU og/eller fra gartners observationer i området, så som (men ikke begrænset til):

- Busk og rod over terræn fjernet ved J5 da den blev beskadiget i forbindelse med el-arbejde (dækkede over 2 el-skabe). Der er nu ryddet og sået græs
- Mellem F13 og F14 er der over støttemur beskåret en meget stor busk. F13 er desuden blevet renoveret
- Ved F20 er en birk frilagt for tæt bevoksning

- Ved N3 er tjørn skåret ned, roden får lov at spire igen og en gammel høj stub er fjernet. Vi afventer udviklingen, ser spiring i foråret an og overvejer at plante 3-5 nye tjørn, hvor den tidligere tjørn / stub var placeret. Ved N4 er tjørn beskåret til murhøjde
- F1-F2-F3: Ud over Delopgave-1, hvor der blev ryddet en del af rondellerne, er der frilagt flere træer, klippet stedsegrønne buske ind og ned, og fjernet en gl. stub, som dukkede frem ved klipning. Vi afventer her den grønne udvikling i foråret, før der tages nye skridt (se endvidere bilag 1.3)
- F18 - F29: En del af de store birketræer har fået "kappet" de klatrende vedbend, som ellers ville ende med at kvæle træerne. Enkelte gamle birk får lov til at fortsætte "dødedansen" med vedbend
- Brændenælder og snerler defineres gartnerisk ikke som ukrudt, men disse fjernes, når de observeres af gartner

Bilag 1.3 – Afsluttende opgaver Q4

Følgende efterårsopgaver er planlagt til udførelse i Q4 8men ikke begrænset til)

- Shøj mod skolestien: styning og beskæring af eksisterende 8 ahorntræer
- F1 - F29 / udvalgte øer: efterårsbeskæring af nedre trækroner, så de ikke rager op i overliggende trækroner, fjerne udvalgte selvsåede enkeltstående små træer og buske i det omfang det ikke giver gartnerisk mening at bibeholde dem, fjerne opvokset ukrudt, herunder også snerler og brændenælder
- F30 – F35 & B5 – B7: Store træer incl. BF43 området mod skolestien grenklippes i samarbejde med BF43, hvor de største og mest udhængende grene på både ydersiden (mod skolestien) og på indersiden (mod græsplænen) bliver kappet. Igangsættes når endelig aftale er på plads med BF43 og når træerne har smidt de fleste af bladene.
- Indberettede træer, der står i FBP-område og som enten bør fældes (sikkerhed), alternativt beskæres, så vi undgår fældning (2022 Q4)
- B1 - B4 bag Jættehøjen op mod BF43 er der i fællesområdet en kraftig vækst af bundplante, der har en negativ virkning på en støttemur. Denne beskæres som aftalt med grundejerne på stedet (2022-Q4)
- Udskiftning af fliser & græs i slippen J1 oven for trappen
- Kraftig bevoksning med snerler fjernes ved rod, hvor disse er observeret af gartner / grundejere
- Der er fældet 3 træer (udgået træ / selvsået træ til gene). Opskåret brændestykker er afhændet i FBP

Bilag 2 - Idékatalog for GU – Grøntudvalget

Idékataloget er her ikke sorteret, men flere opgaver undersøges p.t. til snarlig igangsætning:

- N1-N2:** Den eksisterende hæk som går fra Jhøj 1 og op langs Nordlandsvej, forbi busstop og op til BF43-matrikelskel er alt for bred og står tæt på fortov samt el-skab og lysmast.
- Her planlægges en ny bøgehæk, som plantes med samme afstand til fortov som de øvrige bøgehække langs Nordlandsvej, hvilket vil give en smukkere indgang til Jættehøjen og sammenhæng med den øvrige hækbeplantning i FBP
- N3** Jhøj indkørsel - Eksisterende buske / pur (liguster) optages og erstattes med bøgehæk
- N5** Shøj indkørsel - Eksisterende buske / pur (liguster) sydlig side optages og erstattes med bøgehæk
- N7** Khøj indkørsel - Eksisterende buske / pur (liguster) nordlig side optages og erstattes med bøgehæk
- S5 (BF43)** Planer om plantning af valnøddetræ / tornfrit brombærkrat op ad 2 x espalier / insekthotel biodiversitet
- Stauder** Oprettelse af flere staudedebede, hvor dette er muligt og ikke generer almindelig D&V
- Løg** Masser af vintergækker, som lægges udvalgte steder. Blomstrer tidligt forår og er ikke til gene for græsslåning, da løgene vil være afblomstret inden.
- P-pladser** Der plantes mange bøgehække i øjeblikket på de private parkeringsområder foran de enkelte ejendomme. Det er ønskeligt, at der bliver talt om max. højde og bredde samt afstand bagud til kørebanen. Dette vil bibringe området et mindre "rodet" indtryk, i stedet for det, vi oplever i dag – bl.a. på Jættehøjen.
- GU har ikke indflydelse på de private områder, men opfordrer venligst til en vis form for struktur og gerne ukrudt rydning på eget grundstykke mod vej
  - Har du behov for hjælp til denne opgave, formidler vi gerne kontakt til vores gartner, der udfører alle gartneriske opgaver til en timebetaling af (p.t.) DKK 450,00 + moms